

הלבנות סבה סימן תרל

שקרו נראים מקפנים ואין נראין מבחוץ (לט) בין שהיו נראים מבחוץ ואין נראין מקפנים, קשרה; לא היה לה פצימין פסולה, ומפני שהיא סבה העשויה כמבוי, שיהי אין לה אלא שני צדי האכסדרה, ואמצע האכסדרה אין בו כהל ויסקנדרו אין לו פצימין (פצים, פרוש לחי ומזונה). (כל זה הוא לשון הרמב"ם, (מ) אבל אחרים חולקין, ולכן (מא) אין לעשות סבה בכהאי גוונא): ט' יהי דפנותיה גבוהים שקעה וימשהו והעמידם (מב) בפחות משלשה סמוך לארץ, קשרה (מג) אפלו הגג גבוה הרבה, וכלבד שיהא מקנן קנגדו, ואפלו אינו מקנן ממש (מד) רק שהוא בתוך שלשה קנגדו, קשרה. ואם אינה גבוה אלא עשרה טפחים, אפלו אין בדין אלא ארבעה ושני משהוין קשרה, שמעמידה באמצע, ואמרין לבד למעלה ולמטה וחדשוב קפתום. יהי הדפנות גבוהות מן הארץ שלשה טפחים, (מה) פסולה: י' (מו) העושה סתו בין האילנות והאילנות דפנות לה, אם היו (מז) חזקים או שקשר אותם וחזק אותם (מח) עד שלא תהא (י) הרוח-מצויה מגידה אותם תמיד, (מט) ומלא בין האזורים בתבן ובקש כדי שלא תניד אותם הרוח וקשר אותם, הרי זו קשרה. [*] העל-בן אין נכון לעשות (ג) כל המחצות מיריעות של פשתן בלא גנים אף-על-פי שקשרן בטוב, ומנין דמתמקי ולא אדעתה ויהי לה מחצה שאינה יכולה לעמד בקני רוח מצויה. והרופע לעשות בקדינים, טוב שיארג

ק כנכא קס ר לטון
הרמב"ם קפ פרוש
קפ פקרא קפ
שכתב הרב המדור קפ
ש כנכא קפ טז
ת כנכא קפ יז
א כנכא דאביו קפ
ב קפ כנכא
ג כנכא קפ יז
ד אוקטא דמרא
קפ ה טו כנכא
דבדו פרו

שער השוכה

מן ותסא עליו מדבר החוסמת, ע"ש: [*] ע"כ אין נכון כו'. וכן בשב"י ח"א ס"לא ונקשר סבה אפלו דפן אחר אין לעשות ספדיים אם לא שיארג במחצות גנים פחות משלשה, ואפשר וכן שהיו לא אמר אלא בדין רביעי שאין אז להפסיד מן הדינא מן כו'. וכן נראה מלשנו, ע"ש: סיים מחצה הג' דהינו במקום שקלה הסכף של הפכה, ונעם גנים אלו כדי שיהא בצורה בדין הג' סתמת התקרה שעל שני הגנים, שהרי אין כאן מחצה ב' מקש אלא סתמת פי התרה יורד וסותם וע"כ צריך צורת הפתח, ע"ש: (י) היות. אפלו עומדת בבית שאין שם רוח אינה מחצה, מ"א. ועין בהלקיט ח"ב סימן ג שיקרה גנים להקשיר סבה שלשה ספדיין דקים שהיתה הרוח מידה אותם אלא שהיתה נתקפה בחצר ספק מחצות גבוהות, ע"ש, ועי' סימן רמ ס"ו:

באור הלכה

לכאורה דרוקא דקיש שם באר, ולא נדעת הראב"ה דהכירא לה אף-על-פי שאין שם בור, כמובא ב"רא"ש, ועין במאמר-הדר"י, וצריך עיין:

באר היטב

השנה למעלה קנגדו בארץ הכות ספוד לאותן ויהי ותקנה הסבה באותו חלק הנזירות עד הקורה, נמצא שאין לפכה מחצות רק שנים של הבית ושלישית אין לה רק שהקורה שלמעלה אמרין יורד וסותם עד למטה והנה לה ב' מחצות דר' בנה, רק ששנים שני גנים סתת הקורה, אחר אצל כהל הבית ואחר במקום סיים מחצה הג' דהינו במקום שקלה הסכף של הפכה, ונעם גנים אלו כדי שיהא בצורה בדין הג' סתמת התקרה שעל שני הגנים, שהרי אין כאן מחצה ב' מקש אלא סתמת פי התרה יורד וסותם וע"כ צריך צורת הפתח, ע"ש: (י) היות. אפלו עומדת בבית שאין שם רוח אינה מחצה, מ"א. ועין בהלקיט ח"ב סימן ג שיקרה גנים להקשיר סבה שלשה ספדיין דקים שהיתה הרוח מידה אותם אלא שהיתה נתקפה בחצר ספק מחצות גבוהות, ע"ש, ועי' סימן רמ ס"ו:

מקנה ברוחה

בסבה רואה איתן שבוילטין מן הכהל לצד פנים: (לט) בין שהיו נראין מבחוץ וכו'. הנינו, שמבחוץ נכר שבוילטין) כמו צמוד, כנה: ומבפנים נמשך עם הכהל בשונה: (מ) אבל אחרים חולקין וכו', כתב הש"ס: מי שרופע לעשות סתו בבית שלו ולספין הגג למעלה כמו שנהגים, וכתלי הבית יהיו כחלי הסקה, דהינו שרופע לעשות הסקה בנחת של כהל מנחת וכתל דרום, ונמצא שאין כאן אלא שני מחצות ולמעלה נחת קורת הבית, כנה לכלי עלמא יש לומר פי התרה יורד וסותם, דקורה זו לצורך הבית נעשה והספקה גם-כן בבית, ואם-כן הנה לה כאלו יש לה שלש מחצות; ומכל מקום בדין דלא הוי מחצה מקש רק על-ידי פי התרה, צריך לעשות לה גם צורת הפתח, דהינו ששנים סתת הקורה שני גנים, אחר אצל כהל הבית ואחר במקום סיים הפתחה, דהינו במקום שקלה הסכף של הפכה (ואף דבעלמא צורת הפתח לכד לא מהני במקום מחצה שלישית, כ"ל בסעף ב, הכא בצורף פי התרה מהני), והעתיקו דכריו (לט) פסה אחרונים. אגמם בפריי-מגדים וכן בבבב"ר-יעקב מפסקין פנה, לפי מה דמסיק הפגן-אבדקם דלא אמרין פי התרה יורד וסותם כי אם בשנתם הקרי ארבעה טפחים, וסתם קורת הבית אינו נחב כל-כך, ועל-כן מסיק בבבב"ר-יעקב דטוב יותר ששנים עם אחר שנתם סתת הקורה פחות משלשה טפחים מן הכהל של הבית, והנה אחר במקום שקלה הסכף של הפכה, דוק קשר בלא פי התרה יורד וסותם) כמו בשאר סבה שלשת דפנות, וכנה לא בעינן רחב הקורה ארבעה טפחים, כמבאר בסעף ב: (מא) אין לעשות סבה בכהאי גוונא. כתב הלבוש דהינו רק לכתחלה, (מ) אבל בדעבד יש לסמוך על דעה ראשונה: ט' (מב) בפחות משלשה וכו'. דאמרין לבדו והוי קטוחים, ונמצא שיש כאן עשרה טפחים: (מג) אפלו הגג גבוה הרבה, דאמרין (מח) גוד אסיק מחיצתא, והרי כאלו המחצות מגיעות לסכף: (מד) רק שהוא בתוך שלשה. דאמרין לבדו מן הצד, אבל אם היה שלשה טפחים פסולה, דאפלו אם היו מחצות מגיעות מקש לסכף, קניא לן דאם הם כרתיים מן הסכף שלשה טפחים פסול, וכל-ישפן כנה: (מה) פסולה. אפלו היו הדפנות גבוהות עשרה טפחים ויותר, דכל מחצה שהגדיים; וכלות לבקע חתמין (מז) אינה חשוכה מחצה כלל): י' (מו) העושה סתו כו'. ולא סמכה (מג) על-גבי האילן, דאם לא-כן אין עולין לה ביום-טוב, כמו שכתוב סימן תרכח סעף ג: (מז) חזקים. ואם רב הדין (מח) מן התוק, משמע קצת בתוספות דקשרה, דעל-ידי-הוה שוב אין הולך ונא ברוח: (מח) עד שלא תהא הרוח-מצויה מגידה אותם, רופע לומר, דאם מגידה אותם, אפלו אין בכח הרוח להפיל אותם לגמרי רק שעל-ידי הרוח (מח) הולך המחצה ונא, קניא לן דשוב לא תשיבא מחצה. (מז) ואפלו (מח) עומדת בבית שאין שם רוח כלל, לא תשיבא מחצה. (מט) ומלא בין האזורים כו'. הנינו א ששנו הפכה עשרה טפחים בגובה הוא גם מן הארץ שלשה טפחים (מח) דאי לא הכי לא בעינן לנה: (ג) כל המחצות וכו'. דעת הש"ס, דמחצה אחת מן שלש מחצות שצריך לעשות ספקה יכול לעשות מיריעות, (מח) אבל במקום אחרונים משמע דאף מחצה אחת אין לעשות מסדיים, אם לא שיארג במחצות של גנים פחות משלשה טפחים, אבל מחצה רביעית

שער הציין

(לט) ובמחצית השקל מצד עוד יותר, ודעת הב"ח ומגן אברהם שהסכימו עם המהרש"א בענין ספק על-גבי אכסדרה טמא, גם צורת הפתח לא בעינן כנה, דכנה לכלי עלמא אמרין פי התרה יורד וסותם, אכן גם לדידה ישאר מה שפסק בפריי-מגדים דכרי לא אמרין פי התרה כי אם בשנתם הקרי ד' טפחים, ועל-כן הנינו לנהג כמו שכתבנו בפנים משם בבבב"ר-יעקב: (מ) והעתיקו כאלה רבה: (מח) רישב"א: (מח) פוקקים: (מח) רש"י: (מח) נגד-אבדקם: (מח) כן מוכח ברש"י דבור המתחיל 'שאנה' יכולה, וכדכריו כתבו גם-כן הר"ן והרשב"א ותאוד ור"ע. ודקסו לרש"י לפרש כן, דאי לא הכי יפל לשינת המטרא דקמקשה ונא אכא נוס', שכתבתי לא יפל על-ידי הרוח אחר שלשטת מן הגוף האילן הוא קשה וכו'. (מח) מגן אבדקם רש"א, דלא כהכלות קטנות המוכא בכאר היטב: (מח) כן מוכח ברש"י ושטו: (מח) שבות-יעקב המוכא בשערי-השוכה (ומה שרופע לחזק דגם השי" מודה לנה, זה אינו), וכן בהנהגת-שילום וכלאיה רבה שפתיו לעלשת השי" דבהטתה אם הברח ד'אה, מה שאין מן ביריעות אם התקם הקשר שלשטת לא ד'אה כלל, מ"א. סימיל אין לו ראה לקלות של השי":

הלכות סֵפֶה סימן תרל

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק טז]

הינו, שפֶּחְחִין נֶכֶד שְׁבֹלֶט³⁸.

38) ואפילו אם אינו בולט אלא כלשהו, כתב החזו"א (א"ח סי' 50 ס"ק ה) שמעיל להכשיר את הסוכה (שונה הלכות סי"ב).

[משנ"ב ס"ק מ]

דנה כשר כלא פי תַּקְרָה יוֹדֵד וְסוֹתֵס³⁹.

39) אמנם, החזו"א כתב (א"ח סי' ק"א ס"ק ה, יו"ד סי' קעב ס"ק ג) שתקרה אינה נחשבת כצורת הפתח, אלא צריך להניח קנה נפרד על גבי הקנים שבצדדים (שונה הלכות סי"ד, וראה שונה הלכות סי' שסב טע"ב), והבואר דבריו לעיל (ס"ק יג).

[משנ"ב ס"ק מד]

דְּאִמְרִין לְבִיד מִן הַצֵּד⁴⁰.

40) מבואר בדבריו שאפשר להכשיר סוכה גם כשנצרכות להכשיר הסוכה שתי הלכות, 'גוד אסיק' ו'לבוד'. אמנם, לענין מקום שצריך לומר 'גוד אסיק' יודפן עקומה כדי להכשיר את הסוכה, כתב לקמן (סי' תרלב ס"ק ד) שלפי ה"רין אין מכשירים את הסוכה, וכן פסקו כמה פוסקים. וכן הקשו הט"ו (סי' תרלב ס"ק א) והרעק"א (בשורת מהר"ק סי' יב, ובהג"י רעק"א סי' תרלב על מג"א ס"ק א) מהו החילוק בין מה שמבואר בר"ן שאין מכשירים סוכה על ידי שתי הלכות, לבין מה שמבואר כאן שמכשירים על ידי 'גוד אסיק' ו'לבוד'. אכן, מבואר במשנ"ב לקמן (סי' תרלג ס"ק ב) שהטעם שאין מכשירים על ידי 'גוד אסיק' יודפן עקומה, הוא משום שכדי לומר 'יודפן עקומה' צריך שייחשב הסכך הפסול כהמשך היודפן וכחלק מהיודפן שהתקמה בסופה, וכש"כ הפסק איר באמצע אי אפשר לומר כן. וכן כתב העמק ברכה (עמ' פד) שמוכח מהר"ן שאין החיסרון מצד שאין אומרים שתי הלכות, אלא מצד שבידפן עקומה צריך שתגיע היודפן לסכך, וכן כתבו הבכורי יעקב (סי' תרלב ס"ק ב) והחזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ז), שאפשר להכשיר על ידי שתי הלכות, כמבואר כאן, ורק לגבי דין 'יודפן עקומה' כתב ה"רין שאי אפשר להכשירה כשאינה מגיעה עד הסכך בלא דין נוסף (וראה ר"ן ב, א מדפי ה"ר"ן), וראה מה שכתבנו לקמן (סי' תרלב ס"ק ד).

[משנ"ב ס"ק מה]

אֵינָה תְּשׁוּבָה מִתְּצַה קְלָל⁴¹.

41) ואם מאחורי המחיצה התלויה בגובה שלשה טפחים העמיד מחיצה אחרת על הקרקע שגבוהה תשעה טפחים, כתב החזו"א (א"ח סי' עה ס"ק טז) שאם הרווח בין המחיצות הוא פחות משלשה טפחים, מצטרפות הן יחד ונחשבות כמחיצה אחת גבוהה עשרה טפחים שמגיעה לארץ שהתקמה, אך אם ההפרש ביניהן הוא יותר משלשה טפחים, אין ברוח זו מחיצה כשרה. וכן כתב במקום אחר (שם סי' סח ס"ק י), שאף באופן שגדיים אינם יכולים לבקוע מתחת למחיצה התלויה (כגון במקרה הג"ל, שהגדיים אינם יכולים לבקוע מתחת למחיצה התלויה מחמת המחיצה השניה שמגיעה לארץ) אין היא נחשבת כמחיצה. ובטעם הדבר כתב הגר"ש איערנך (ספר הסוכה פסקים הערות אות א בהע"י), שכך נאמרה ההלכה, שמחיצה תלויה אינה נחשבת כמחיצה בכל אופן, כיון שצריך שתהיה המחיצה תוך שלשה טפחים לארץ, ולפיכך אין מועיל מה שגדיים אינם בוקעים דרכה.

אמנם, כשעובי המחיצה הוא ארבעה טפחים [יש אומרים טפח, ראה לעיל (הע' 37)], מבואר לעיל (ס"ק מ) שאומרים 'פי תקרה' אף

שמיים בוקעים תחתיה, וכתב השרוך ל"ר (סוכה טז, א) שמבואר ברטבי"א בעירובין שאומרים בזה 'גוד אחית' או 'פי תקרה' אף כשאינה מגיעה לתוך שלשה טפחים לארץ, מפני שהיא רחבה [טפח] והרי היא כסתימה גמורה.

[משנ"ב ס"ק מח]

קִמָּא לָן דְּשׁוּב לֹא תְּשִׁיבָא מִתְּצַה⁴² וכו', לֹא תְּשִׁיבָה מִתְּצַה⁴³.

42) משמע שעצם תזוזת המחיצה פוסלת אותה, ולא מחמת שלע ידי התזוזה מוגבהת היא מהארץ שלשה טפחים, וכן דייקו מדבריו הגר"ש איערנך (הליכות שלמה סוכות פ"ז דבר הלכה אות א), והעמק ברכה (סוכה אות יט), וביאר העמק ברכה טעם הדבר, שאף שגם במקום שווה אליו היא מחיצה, מי"מ נאמר שיעיר בחוק המחיצה שאם אינה חזקה ועומדת במקומה אינה מחיצה. וכן מבואר בשו"ת משכנות יעקב (א"ח סי' קכג ד"ה וכן) שאף אם זה קצת אינה נחשבת כמחיצה. וכן כתב בשו"ת יד אליהו (פסקים סי' כד), וכן הדיחה הגר"ש אלישיב (הערות סוכה כד, א) מדברי המחצ"ש (סי' שסב ס"ק כא), וכן דעת הגר"ש איערנך (הליכות שלמה שם ס"א) למעשה.

מאידך, החזו"א כתב (א"ח סי' עז ס"ק ו) שאין מחיצת סוכה נפסלת אלא אם כן הרוח מעיפה אותה עד שהיא מוגבהת מהקרקע שלשה טפחים [או שמפרידה את המחיצה באמצעה עד שנפרדים חלקיה זה מזה שלשה טפחים] ומתבלטל מהיות מחיצה, וכן מבואר בקרית ספר (פ"ד מהל' סוכה ה"ד). וראה עוד מה שכתבנו לעיל (סי' שסב ס"ק ז).

ובשורת אגרות משה (א"ח ח"ה סי' מ אות ב) כתב, שאף שלענין שבת מחיצה אינה נפסלת בדיעבד אם אינה זהו שלשה טפחים, אך לענין סוכה יתכן שנפסלת אף אם אינה זהו אלא מעט, כיון שעל ידי תזוזת המחיצות הסוכה אינה נחשבת ככירה, וחסר ביתשוב כעין תדורו. והסיף, שאף אם קשר את מחיצת הסוכה גם מלמטה, צריך עיון אם כשרה היא לסוכה, שכיון שהרוח הנושבת כנגד אמצע המחיצה גורמת לה שתתנדנד באמצעה ותתעגל, יתכן שעל ידי כך אינה נחשבת ככירה, ולכן ראוי להחמיר בזה. אך אם אף בלא הקשירה מלמטה לא היתה המחיצה זהו שלשה טפחים, כתב שם שכשרה היא לכתחילה, ואין צורך לחוש שמה ינתק הקשר במקום שאף בלא הקשירה לא היתה זהו כל כך. ודעת הגר"ח קניבסקי (תורת המוש"ס סי' יג) שאינה נפסלת על ידי שמתנדנדת באמצעותה.

ובהגדרת רוח מצויה, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תרכב ס"ק י).

43) והחזו"א (א"ח סי' נב ס"ק יד, וראה שונה הלכות סי' שסב ס"א וסי' שטו ס"ג) פסק בזה קצת, שיתכן שכיון שבבית אינה זהו, אין בה חיסרון, מפני שהתזוזה היא הפוסלת ולא חיסרון הקביעות, ומאידך, יתכן שמחיצה רפויה כל כך שאינה ראויה לעמוד ברוח מצויה, אינה נחשבת כמחיצה כלל.

[משנ"ב ס"ק נ]

דְּאִף מִתְּצַה אֶתָּת אֵין לְעִשׂוֹת מִקְדִּינִים⁴⁴.

44) ואף שלענין מחיצות בשאר דיני התורה לא חששו חכמים שמה ינתקו הסיינים על ידי הרוח, ביאר הגר"ש איערנך (ש"י"כ פכ"ד הע' קכז) שלענין סוכה חששו, כיון שהיא עשויה לשבעה ימים, וקיים חשש שיתנתקו במשך ימים אלו, תגוד, שמחיצות הסוכה הן דין דאורייתא, ולא דרבנן בלבד.

מילואים

הלכות סֵפֶה סִימָן תרל

המשך מעמוד קודם

שיש להוכיח מהטור השו"ע שדעתם כדעת המג"א. מימ יוצא בה ידי חובה לפי דעת המהרש"א, המהר"ם הקרבן נתנאל. הוסיף, שבין שיש לומר שמדאורייתא קנים של שתי בלבר נחשבים כמחוצה, ומחלוקת האחרונים אינה אלא מדרבנן, יתכן שאף מברכים על ישיבה זו, כיון שלפי דעת כמה אחרונים יוצא ידי חובה אף מדרבנן. [ובשורת שבט הלוי שם (סי' קמ אות ה) הוכיח מהתוס' הרא"ש (סוכה טו, ב) מהרא"ש (סוכה פ"א סי' לז) ומהב"י (סי' זה) גבי אבסדרה שיש לה פציון, שסברו כדעת המהרש"א, ולפיכך כתב שאם אין לאדם אלא סוכה כזו, כדאי ישב בה ויברך עליה].

ואם הקנים של שתי אינם נוגעים בקנים של ערב אלא מונחים לפניהם, אך הם סמוכים זה לזה בריחוק פחות משלשה טפחים, כתב החור"א (שם) שנחשבים הם כמחוצה גמורה. הוסיף, שאף אם אין קנים של ערב אלא שמאחורי הרווח שבין הקנים של שתי בריחוק פחות משלשה טפחים מהם הניח קנים אחרים של שתי שחוסמים את האויר שבין הקנים הקדמיים, נחשבים הם כמחוצה גמורה.

[משנ"ב ס"ק ח]

ואם י"ש קָאן אַרְבֵּעַ טַפְחִים¹⁰.

10) וכן אם העמיד דופן טפח ממש בסמוך לדופן השני, ובריחוק פחות משלשה טפחים העמיד קנה דק, כתב החו"מ (באורים (סוכה סי' ב ס"ק כו אות יט) שמתברר שמתיל הדבר לודחשב כארבעה טפחים, הניח אחריו צורת הפתח כמבואר בשו"ע כאן. [וראה שם פרט דינים רבים בעניני מחיצות סוכה על מקרים שלא התפרשו בפוסקים].

[משנ"ב ס"ק ט]

כְּדִי שְׂיִהְיֶה הַצְּנוּת־הַקֶּתַח עַל אַרְבֵּעַ טַפְחִים¹¹.

11) וכן הכריע החור"א (א"ח סי' עז ס"ק ה) שאין לצורת הפתח דין צורת הפתח אם אינה רחבה ארבעה טפחים [וחזר בו ממה שכתב בסי' עה ס"ק טז].

שמחיצת קנים היא מחיצה גרועה [בלשון השו"ע (סי' שס ס"א) לגבי מחיצה של שתי בלא ערב], יש לגדרה מארבע רוחות, כפי שרמ"לם לגזור בית, כדי שעל ידי כך יתקיים יותר יתשכו כעין תדור.

אולם, החור"א (שם) כתב שאף אם יש קנים מכל ארבע הרוחות, הסוכה פסולה, מפני שצריך שבשתי הדפנות של הסוכה תהיה דופן שבעה טפחים, וכן מבואר בבית מאיר (שם), וכן כתב הבכור יעקב (ס"ק ד) שצריך לעשות את השתים כהלכתן ושלישית טפח מופנת גמורות, ולא על ידי קנים.

וסוכה שמוקפת בקנים משלש רוחותיה, וברוח הרביעית עומדת דופן שרדחבה טפח, הסתפק הגר"ש אויערבך (הליכות שלמה סוכות פי' סי' ב) אם היא כשרה לפי המשנ"ב, או לא.

9) ומרפסת שיש לה מעקה מסורגים ברוח השלישית של הסוכה, כתב בשו"ת שבט הלוי (שם סי' קלח) שאף אם הסורגים הם של שתי בלא ערב, מימ נחשבים הם כדופן, מפני שיש בנג המעקה קנה של ערב, ומבואר בשע"צ לעיל (סי' שס ס"ק ב) שהפמיג צידד שאף קנה אחד של ערב על גבי הקנים של שתי מועיל להחשיבם כמחיצה גמורה של שתי וערב, ואף שהחור"א (א"ח סי' עז ס"ק ד) כתב שדבריו תמוהים, ואין לעשות מהם אפילו סניף להקל, מימ דברי הפמיג תלויים במחלוקת ראשונים, ולפי דברי רבינו יהונתן (שורבין ד, ב מדפי הרי"ף) שהחיסוק בכך שלמחיצה יש רק קנים של שתי הוא מפני שאינה חוקה, אם כן די בקנה אחד של ערב מלמעלה כדי לחוקה, וכל שכן אם יש גם קנה של ערב מלמטה, ועל כן, בציחוף דעת המהרש"א (סוכה טו, ב) והקרבן נתנאל (סוכה פ"א סי' לא אות ג) הסוברים שאף כשאין לסוכה אלא שלש דפנות אפשר לעשותן מקנים של שתי בלבד [שלא כדברי המג"א ומשנ"ב כאן], יש להקל להחשיב את המעקה כדופן ולהכשיר את הסוכה.

ומי שאין לו אלא סוכה שדופנה השלישית עשויה מקנים של שתי, כתב בשו"ת שבט הלוי (שם סי' קלט אות א) שצריך לשבת בה, שאף

הלכות סֵפֶה סִימָן תרל

המשך מעמוד 186

העוברים לידה ומתכנסים בה, וסוכה העשויה מסדינים המחוברים על ידי אויקונים מפלסטיק, דעת הגרי"ח קניבסקי (תורת המתירים ס"ק יד) שכיון שאינם יכולים להיפתח בשום אופן, אפשר לקשור בהם לכתחילה.

[שעה"צ ס"ק מח]

ביריעות אם תִּקַּח הַקָּשֶׁר שֶׁלְמִטָּה לֹא יִרְאֶה קָלָל¹⁴.

14) ואף אם יראה האדם שהמחיצה התנתקה, כתב בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ה סי' לט אות ג) שיש לחוש שלא ישים לב באמצע סעודתו שעליו לתקנה, כיון שבשעת כניסתו ראה שהיא מחוברת הסיח דעתו מלהשגיח על הדבר, ודוסיף, שאף אם יעמיד שומר כדי להשגיח ולראות אם היא מתנתקת, מימ יתכן שהשומר יסיח דעתו מהדבר.

ואף מחיצות מיריעות עבות, שבהן החשש שהרוח תנתק את קשירתם אינו גדול כל כך, כתב בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ה סי' מ אות ב) שאין לעשותן מחיצות לסוכה, כל שישנה אפשרות לעשותן מופנות קבועות, כיון שלא החזר חילוק כזה אף במפרשים האחרונים כגון המשנ"ב הערוך השלחן. הוסיף, שהעולם שנוהגים להקל בוה, ערשים זאת שלא על פי דורות חכם [וראה שו"ת שלמת חיים (סי' שע"א-שע"ב)].

ואם הסוכה נמצאת במקום המוקף מחיצות, שאין רוח שולטת בו, כתב הכף החיים (ס"ק עב) בשם התוספת שבת (סי' שעז ס"ק ו) הובית השואבה (דפנות הסוכה אות נז-נט) שאין חשש שהמחיצה תינתק, ואין צורך לעשות לה קנים. אכן, בשו"ת אגרות משה (שם סי' לט אות ג) מבואר שיש לחוש שהמחיצה תינתק על ידי אנשים ותינוקות

